

Mindre meddelelser

Iagttagelser, som er godkendt af sjældenhedsudvalget, er mærket med stjerne (*).

Records approved by the rarity-committee are marked with asterisks ().*

IAGTTAGELSER AF VAGTEL (*Coturnix coturnix*)

I tilknytning til POUL HALD-MORTENSENS artikel side 197–204 bringes her meddelelser om en række iagttagelser af Vagtel (*Coturnix coturnix*)* i 1964 samt enkelt fra 1962 og 1963. Tilsammen visr de mange iagttagelser, at Vagtlen i sommeren 1964 optrådte meget hyppigere i Danmark end tilfældet har været i de senere år. Det er værd at bemærke, at der også fra bl. a. England og Belgien foreligger meddelelser om usædvanligt mange Vagtlere i sommeren 1964.

FINN BIRKHOLM–CLAUSEN har meddelt følgende iagttagelser:

9. juni 1964: Rådvedgård ved Horsens, 3 hørtes hele dagen i græs- og kornmarker.

5. juli 1964: Stausø, 1 hørt i en kornmark. Samme steds hørtes 1 Vagtel den 27. juli 1964 og 15. august 1964. Endelig blev en Vagtel set ca. 400 m nord for Stausø skole ca. 15. september 1964.

21. juli 1964: Henne Kirkeby, 1 hørt nordøst for Henne kirke kl. 04,30. Samme steds hørtes 1 Vagtel den 15. og 16. august 1964 og kort derfra hørtes endnu en Vagtel den 15. august 1964.

23. juli 1964: Vrøgum, 2 hørt nord for byen kl. 02,30.

23. juli 1964: Hennebjerg, 1 hørt i en kornmark om morgenen.

23. juli 1964: Henne Stationsby, 1 hørt øst for byen i en bygmark kl. ca. 03.00.

15. august 1964: Kløvbakken 1 km nord for Fiilsø, 1 hørt fra en græsmark mellem kl. 10 og 12. Fuglen hørtes mange gange med jævne mellemrum (4-7 minutter). Hørt igen samme sted den 16. august 1964 kl. 10.05.

Ca. 15. september 1964. Varde, 1 Vagtel skudt.

20. september 1964: Nørre Nebel, 1 Vagtel set i Kollemose.

Endelig meddeler FINN BIRKHOLM–CLAUSEN, at der ved Janderup ved Varde i sommeren 1962 blev set en Vagtel med 3-4 kyllinger samt at der i såvel efteråret 1962 som efteråret 1963 blev skudt en Vagtel samme steds.

SØREN WIUM ANDERSEN og IB CLAUSAGER har meddelt følgende iagttagelser:

13. juni 1964: Nr. Fjand, 1 hørt og 1 set i en højtliggende og ret tør bygmark. Skulle efter lokale folks udsagn have været hørt på stedet i mindst 14 dage.

13. juni 1964: Dæmningen mellem Fjand og Thorsminde, 1 Vagtel hørt på dæmningen, der her er begrænset af hvid klit mod vest og af enge mod øst.

PETER HERMANSEN har meddelt følgende iagttagelser:

28. juli 1964: Kragelund, ca. 9 Vagtlere hørtes kl. ca. 22 fra ret tørre græs- og kornmarker i lunt og stille vejr. Den følgende aften hørtes kun 2 Vagtlere. Vejret var da ret blæsende.

TOM ALENIUS har meddelt følgende iagttagelser:

16. juli 1964: Gilleleje, under en spadseretur af ca. 5 km.s længde tidligt om morgenen optaltes på nogle marker ca. 2 km syd for Gilleleje ikke mindre end 31 Vagtlere. På en spilleplads hørtes 7 ♂♂. Nogle af Vagtlerne sås flyvende efter at de var blevet opskræmt af en pointer.

NIELS OTTO PREUSS har meddelt følgende iagttagelser:

22. juli 1964: Henne Kirkeby, 3 fugle hørt fra tørre kornmarker midt på dagen. Samme sted havde POUL HOLM JOENSEN hørt flere Vagtlere i perioden kort forinden. NIELS OTTO PREUSS

SUMMARY: Records of Quail (*Coturnix coturnix*) in 1962–1964. – MORTENSEN (Dansk Ornith. Foren. Tidsskr. 64, 1969 p. 197–204) reports on the occurrence of this species in NW Jutland in 1964. Further records from 1962–1964 mostly in W. Jutland are described here.

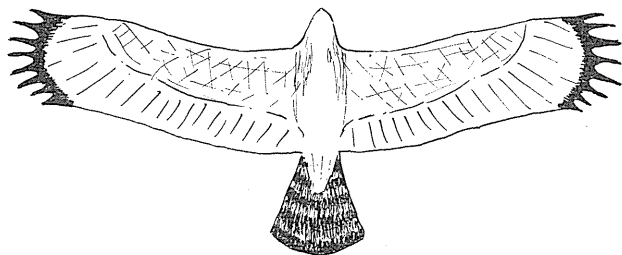
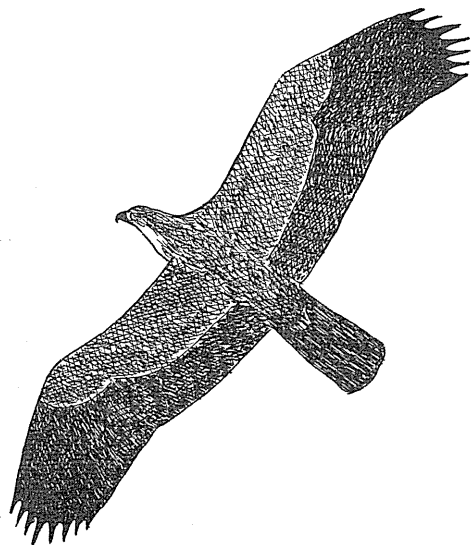
IAGTTAGELSER AF SLANGEØRN (*Circaëtus gallicus*) I EFTERÅRET 1967

Nedenfor er sammenstillet 3 iagttagelser af Slangeørn (*Circaëtus gallicus*) alle gjort i efteråret 1967. Der foreligger beskrivelser af alle fuglene med henblik på godkendelse af Sjældenhedsud-

valget, men af pladshensyn medtages kun 1 af beskrivelserne, idet der yderligere kan henvises til TRAP-JENSEN & BEHREND'S beskrivelse i Dansk Ornith. Foren. Tidsskr. 59 p. 266.

Den 1. august 1967 kl. 13.50 observeredes en Slangeørn* på Skallingen. Fuglen kom fra NE og fløj i støt flugt i ca. 150–200 m's højde mod SW. Vingelagene var langsomme og dybe, og fuglen mindede ved første øjekast om en Fiskehejre (*Ardea cinerea*).
PER PEDERSEN JAN LARSEN

Under et ophold på Aflandshage på Amager den 20. august 1967 opdagede undertegnede om formiddagen en stor rovfugl, som ved nærmere eftersyn viste sig at være en Slangeørn.* Den kom flyvende fra sydøst, ude over vandet, tilsyneladende på træk. Den fløj ind over land ved Aflandshages militære skydebane, fulgte kysten mod sydvest, hvorpå den drejede mod nord, ca. 200 meter fra Aflandshages sydspids. Den forsvandt mod nord over den østlige kant af Kongelunden.

Fuglen blev iagttaget fra kl. 1030 til 1040 gennem kikkert 10×50 og teleskop af 20–60 ganges forstørrelse. Fuglen blev flere gange set i godt lys i en afstand af ca. 200 m. Der blev iagttaget glide- og kredslugt, ligesom den musede et par gange i korte øjeblikke over markerne nær Aflandshagegården.

Fuglen blev bedømt til at være en ungfugl. Imidlertid varierer fjerdragten så meget, at unge fugle næppe er mulige at skelne fra ældre med sikkerhed (HARTERT 1914), hvorfor denne bedømmelse skal tages med forbehold. Følgende noteres om fuglens udseende: Hele kroppens underside var lyst hvidlig, kun en skygge mørkere på brystet, helt uden kontrast til bugen. Undersiden af vingen var ligeledes hvidlig, kun med håndsvingfjerens spidser sorte, en meget markant og karakteristisk detalje. Hverken på underside af krop og vinge iagttoges de til tider så karakteristiske langsgående mørke bånd. Oversiden var mørk gråbrun med et lysere brunt velafgrænset vingedækfjersparti. Halen var mørkebrun på oversiden, lysere på undersiden. Overhale-dækfjerene var lyst gråhvide, dannende et lille lyst parti ved haleroden.

Vingerne var lange og relativt smalle i forhold til længden, ligesom også halen virkede lang, nærmest som vingebredden. Vingekanterne var parallelle, i glideflugten med knæk ved håndroden. Såvel glidende som kredsende holdt den vingerne plane og strakt stærkt fremad. Ved flere lejligheder synede hovedet moderat stort og massivt, og det ragede frem på typisk ørnevis.

Denne skrigørnestore fugl blev et par gange generet af en Tårnfalk (*Falco tinnunculus*), hvorved det blev muligt at bedømme størrelsen nogenlunde. Det er første gang, denne art er meldt fra Amager.
STEEN CHRISTENSEN

Under observation af fugletræk ved Brundragene på Lollands sydkyst øst for Rødby Havn iagttoges om formiddagen den 9. september 1967 1 Slangeørn.*

Fuglen kom flyvende fra NE og vendte om, da den nåede diget ved Østersøen og forsvandt ind

Fig. 1. Slangeørn (*Ciraëtus galli-cus*), Amager 1967. – Andre fugle har ofte et gråligt bånd over brystet (jfr. teksten), og ofte er oversiden mere ensartet gråbrun med kun ringe kontrast mellem de lyse skulder- og vingedækfjer og de mørke håndsvingfjer.
Tegning: STEEN CHRISTENSEN.

Fig. 1. Short-toed Eagle (*Ciraëtus galli-cus*), Amager 1967.

over land i nordvestlig retning. Under flugten tilbage sås den muse et par gange op imod vinden næsten uden vingeslag, iøvrigt langsom vingeføring. Under musningen blev den slået af Musvåge (*Bueto bueto*), som tilsyneladende udgjorde 75 % af Slangeørnens størrelse.

Foruden af undertegnede blev fuglen iagttaget af OSVALD BRINCH, LISE og MOGENS HAFSTRØM og HANS KROG. ERIK HANSEN

Denne sidste fugl afveg fra den på Amager observerede ved at have mørke pletter på bryst og bug, samt ved at vingundersiderne var lyst spættede. Efter al sandsynlighed er der således blevet iagttaget 3 forskellige fugle.

Det er bemærkelsesværdigt, at alle tre fugle blev iagttaget på træk. Dog forlyder det, at en Slangeørn har opholdt sig på Det inddæmmede Areal ved Amager omkring månedsskiftet august/ september, rimeligvis den samme fugl som den af Steen Christensen iagttagne.

SUMMARY: 3 observations of Short-toed Eagles (*Circæetus gallicus*)* in the autumn of 1967. – The Short-toed Eagle was a sparse breeding bird in southern Jutland during the nineteenth century, but has only been recorded twice during this century. In view of this it is rather surprising that the species was observed three times in the autumn of 1967: 1 at Skallingen in southwestern Jutland on 1. August, 1 on southern Amager, near Copenhagen, on 20. august and 1 at Brundragene on the southern coast of island Lolland on 9. september. The birds observed apparently all were on migration in a westerly or southwesterly direction, which makes it likely that the eagles were of eastern origin. This corresponds well to the species having been recording more frequently in southern Sweden during the last few years.

HVID STORKE (*Ciconia ciconia*) SOM YNGLEFUGL PÅ HALSNÆS

Da jeg i sommeren 1967 færdedes meget på gårdene på Halsnæs i Nordsjælland, blev jeg på en af disse spurgt, om der stadig ynglede Storke (*Ciconia ciconia*) i Nordsjælland. Dette gav mig ideen til at undersøge, hvor Storken tidligere havde ynglet på Halsnæs, og hvornår den forsvandt herfra som ynglefugl. Resultatet blev godt, idet 10 lokaliteter blev fundet, hvorimod en litteraturgennemgang kun gav ringe resultat, da der kun er indsamlet materiale om Nordsjællands Storke 3 gange (TÅNING, Å. V., 1917: Storken (*Ciconia alba*) i Danmark – Dansk Ornith. Foen. Tidsskr. 11: 49; PEDERSEN, H., 1932: Stor-

ke (*Ciconia ciconia*) i Nordsjælland 1931. – Dansk Ornith. Foen. Tidsskr. 26: 1; PEDERSEN, H., 1933: Storken i Nordsjælland 1932. – Dansk Ornith. Foen. Tidsskr. 27: 15), og de 2 sidste arbejder omfatter ikke egnene vest for Arresø. Nærværende arbejde kan således tjene som supplement til ovennævnte arbejder.

Følgende personer, uden hvis hjælp jeg ikke kunne have gennemført denne undersøgelse, er jeg megen tak skyldig: fru SARA AUSUM, Hjerm (S. A.), GUNNAR HANSEN, Evetofte (G. H.), H. P. JØRGENSEN, Tollerup (H. P. J.), K. JØRGENSEN, Melby (K. J.), fru LYG MADSEN, Evetofte (L. M.), HANS OLSEN, Hågendrup (H. O.), fru MARIA OLSEN, Hågendrup (M. O.), VAGN OLSEN, Tømmerup (V. O.), HEJE PEDERSEN, Torplille (H. P.), J. P. PEDERSEN, Torup (J. P. P.), og fru K. PEDERSEN, Evetofte (K. P.). For hjælp ved indsamlingen takkes LARS PEDERSEN, Torup.

I det følgende gives en oversigt over rederne:

1. *Melby Præstegård*. På dennes tag ynglede et par til ca. 1905; men da taget skulle tækkes, blev reden revet ned, og parret forsvandt. (H. P. J. og K. J.).

2. *Bøgebjerg Gård* i Evetofte. I et træ ved den ynglede et par til ca. 1910. (H. P. J. og K. J.).

3. *Østergård* i Evetofte. På gårdens tag ynglede et par til ca. 1932; men reden var muligvis ubeboet i en årrække omkring 1910–15. Da taget skulle tækkes, blev reden revet ned. Året efter vendte parret tilbage, men det ynglede ikke (muligvis p.g.r.a. forfølgelse). (G. H. og K. J.).

4. *Kildegården* i Evetofte. I et piletræ ved den ynglede et par til ca. 1930. Reden var anbragt på stammen på et sted, hvor denne var skåret ned. (L. M.).

5. *Vangbækgård* i Tollerup. I et af træerne ved gården ynglede et par til ca. 1907. (H. P. J.).

6. *Halsnæsholm* i Hågendrup. Ved eller på den ynglede et par. Det forsvandt 1900–05. (H. O.).

7. *Sturegården* i Hågendrup. På denne gård ynglede et par til ca. 1910. (K. P.). I en kortere årrække omkring 1935 ynglede et par i en haln. stak. (M. O.). Dette er det sidst kendte ynglepar.

8. *Dyssekilde Gård* i Torup. Indtil 1912–13 ynglede et par på gårdens tag. (J. P. P.).

9. *Grønnesse Gård* i Grønnesse Skov. I 1915 ynglede et par på denne gård (TÅNING, Å. V., op. cit.). I 1917 og 1918 ynglede et par (S. A.). Reden har sikkert været beboet tidligere – vel også i 1916 – men hvornår parret forsvandt, har jeg desværre ikke kunne få opklaret. Det er i al fald sket i perioden 1919–37.

10. *Bybjerg Gård* i Tømmerup. På gården ynglede et par. Det forsvandt før 1910. (J. P. P.).

11. *Kongsgård* i Torplille. På denne ynglede et par til ca. 1900.

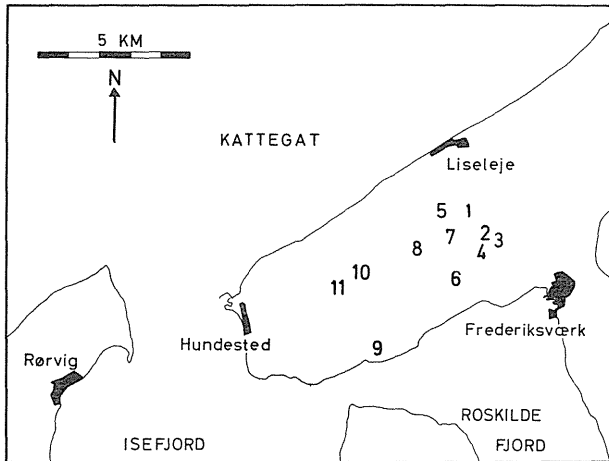

Fig. 1. Halsnæs, med placering af reder benyttet i dette århundrede.

Fig. 1. Map showing Halsnæs with localities, where White Storks have been breeding in this century.

Som det fremgår af ovenstående oversigt, fandtes den største kendte bestand af Hvid Stork på Halsnæs omkring år 1900, idet der skal bemærkes, at jeg ikke har været i stand til at skaffe oplysninger fra forrige århundrede. I perioden 1900–15 skete den alvorligste tilbagegang fra 11 til 2 par. I tyverne og trediverne opretholdtes en meget lille bestand, og omkring 1930 yngede mindst 3 par. Det sidste par yngede i 1935 eller et af de nærmest følgende år. En udvikling, der stemmer udmærket overens med udviklingen i resten af Danmark (SALOMONSEN, F., 1963: Oversigt over Danmarks Fugle. – København).

Siden den tid har Storcken været en sjælden gæst på egnen, og jeg kender kun 3 senere jagttagelser. I 1946 sås 1 ex. ved Evetofte (G. H.), omkring 1951–52 oversomrede 1 ex. i egnen omkring Tømmerup og Amagerhuse (V. O.), og i

foråret 1967 sås 1 ex. på taget af Kongsgård i Torplille (H. P.).

PETER CHRISTENSEN

SUMMARY: White Stork (*Ciconia ciconia*) as breeding bird on Halsnæs. – In 1967 I made an investigation of the White Stork as a breeding bird on peninsula Halsnæs in North Zealand. The area of Halsnæs is approximately 50 square kilometers, farmland constituting the major part. It was found that at least 11 pairs were breeding in the years about 1900. In 1915 only 2 pairs were left. This little population was not able to increase, and during the following years the White Stork was a very rare breeding bird. About 1930 3 pairs were breeding, but they gradually disappeared, and the last pair was breeding in 1935 or one of the following years. The localities are described.